

GARDENA

GYEPÁPOLÁS KISOKOS

GARDENA®

Élmény a kertben

Tartalomjegyzék

Köszöntő	1
1. A pázsitalkotó növények	2
2. A pázsitgyep nyírása	4
3. Tápanyagellátás	5
3.1. Tápelemek	5
3.2. Műtrágya kijuttatás	7
4. Öntözés	9
5. Gyepszellőztetés és gyepszegély ápolás	10
6. A pázsitgyep növényvédelme	13
Összefoglalás	15
Az évszakoknak megfelelő pázsitápolás munkafolyamatai és eszközei	16

Köszöntő

Tisztelt Kertbarát!

A GARDENA gyepápolás kisokos célja, hogy megismertessük Önnel a legfontosabb gyepfenntartási munkákat. Tanulmányozásával és egy kis odafigyeléssel tanácsaink alapján tökéletes gyepfelületet érhet el.

A legfontosabb feladatok közé tartozik a pázsitalkotó növények ismerete, a tápanyag-utánpótlás, az öntözés, a gypszellőztetés, nyírás és szegélyápolás, valamint a betegségek, a gyomok, a rovarok elleni védelem és a levélgombák kártételének megakadályozása.

Ezek figyelembe vételével tudjuk biztosítani a pázsit minőségét, homogenitását és esztétikáját, hiszen az igényes lakókörnyezet kialakításának alapvető része a kerti pázsit létesítése és ápolása.

Elvárásaink szerint a pázsitgyep több szempontnak kell hogy megfeleljen. Legyen szép, tűrje a taposást, az igénybevételt, ne legyen gyomos, legyen sűrű, de ne legyen szüksége gyakori nyírásra. Ne legyen fű a virágágyásban, legyen viszont pázsit a fák alatt.

A legfontosabb feladatok megismertetésére törekedtünk, alapvető cél tehát az, hogy én legyek a szomszéd szomszédja és ne a szomszéd legyen az én szomszédom, mert hogy a szomszéd kertje mindig zöldebb.

Jó munkát, kellemes időtöltést és sikeres pázsitápolást kívánunk!

1 A pázsitalkotó növények

A gypet a szakszerű nyírás és ápolás teszi pázsitgyeppé. Nem kevesebbet állítunk ezzel, mint hogy a pázsitalkotó növények megjelenésének minősége tőlünk függ. Ugyanabból a pázsitfűmag keverékből egyaránt előállítható a minden igényt kielégítő finom szálú pázsitgyep, és a rémálmainkban kísértő durva füves, pázsitnak csúfolt gyomtenger, a ruderália.

A telepítésre kerülő pázsitalkotó fűkeverékek a pázsitalkotó növények közül csak néhány fajtát alkalmaznak. Ezek az *Angol perje*, a *Réti perje*, a *Vörös csenkesz*, a *Fehér vagy Tarackos tippán*. Újabbán *Nádképvű csenkesz* és a *Felemáslevelű csenkesz* tartalmú keverékek is forgalomba kerülnek.

Angol perje (*Lolium perenne*)

Gyors fejlődési erélyű, fényes levélfonakú, jól telepíthető, taposást tűrő és igénylő bokrosodó fűfaj. A tápanyag és vízellátásra érzékeny, az árnyékot nem bírja. Az ápolási hiányosságok hatására 3-4 éves élettartamú, zombosodó, csomós gypet ad. Gyakori hengerezést igényel. Pázsit magassága 4-5 cm. Sok szárhajtást fejleszt, ezért nyesedék eltávolítás nélkül szüksége van a gypszellőztetésre. Lazabokrú fűfaj, tehát a virágágásba nem terjeszkedik be, viszont a sérült pázsit foltokat sem növi be magától. Tűri a nitrogénterhelést.

Réti perje (*Poa pratensis*)

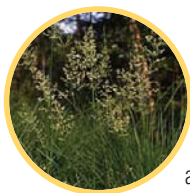
Nehezen telepíthető, de ha sikerült megtelepíteni, akkor jól terjeszkedő, hosszú életű tarackos pázsitgyep-alkotó. A taposást nem igényli, de az igénybevétel tűrése jó. Tápanyag és vízellátásra érzékeny, napfény igényes, minőségi pázsitot biztosító fűféle. A tarackokról sűrűn gypesedő, a sérüléseket gyorsan benövő, jó önfelújító képességgel rendelkező pázsitfű. Pázsit magassága 3-5 cm. A nyíradékot érdemes minden nyírás után eltávolítani, mert a növény tarackjaival belenő a filcesedő felszíni rétegbe, és később ez kiszáradva a gyp ritkulását okozza. A talajszellőztetés hiányára érzékeny. A mély szellőztetők is eredményesen alkalmazhatók, különösen a gyökérfejlődési időszak előtt. Az angol perjével társítva, az annak kiritkulását követő években átveszi a helyét a pázsitban, de csak akkor, ha telepítéskor az angol perje növényállományra vonatkoztatott vetőmag aránya nem haladta meg a 15-20%-ot. Legkedvezőbb pázsitalkotó társnövénye a vörös csenkesz.

A pázsitalkotó növények

Vörös csenkesz (*Festuca rubra*)

Keskenylevelű, tarackos, sűrűn gypesedő, de lassan tarackoló növény. Pázsitgyep-alkotóként előnye, hogy egy ütemben fejlődik a réti perjével, ezért nagyon jól társíthatók. A nyírési magasság 3-5 cm. Napfény igényes, de jól tűri a szárazságot és az árnyékot is. Az „árnyékfű” pázsitkeverékeknek egyik fontos alkotó eleme. A pázsitban a réti perje a napos, míg a vörös csenkesz az árnyékosabb részeken határozza meg a pázsit minőségét. A gyenge, vagy rosszul élezett fűnyírótól hajlamos a kiszőkülésre, vagyis a nyírás után a rostok a levél végen maradnak levágtatlanul, míg a sejteket kiüti közülük a kicsorbult vagy az élét nem tartó rotációs kaszaszerkezet.

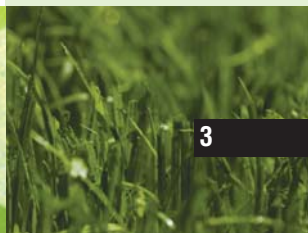
Tarackos vagy fehér tippán (*Agrostis alba*)

Kevés keverék alkotó része. Az indás fű nagyon igényes, a vetőmagja pedig drága. Gyakori nyírását és rendszeres öntözést igényel sok tápanyaggal. Csak automataöntözésre berendezett kertek díszgyepjét alakíthatjuk ki belőle. A legjobb minőséget a hengerkéses fűnyírók alkalmazásával érhetjük el rajta. A golfpályák célterületén, a „green”-eken 3-5 mm magasra nyírva is alkalmazzák.

Nádképi csenkesz (*Festuca arundinacea*)

Lazabokrú, a szálfüvek közé besorolt, pázsitgyepre alkalmassá nemesített fűfaj. Erős növekedésű, durva, széles levelű pázsitot ad. Pázsit magassága 5-7cm. Kemény, fegyelmezett fenntartást igényel. Szárazság tűrő, de szárazon tartva gyenge minőségű, mondhatni csunya gyepet ad. Tápanyag igényes. Gyenge nitrogén ellátás mellett, a kielégítő öntözés ellenére sem ad jó minőségű pázsitot. Megritkult pázsiton zombékot, csomókat képezhet. Mélyen gyökerező, jó tápanyag hasznosító növény, ami lejtős területek talajvédelmére nagyon alkalmas. A fenntartás színvonalát jól jelzi.

2 A pázsitgyep nyírása

A gyepet a rendszeres és szakszerű nyírás teszi pázsittá. A nyírás hatására javul a gyep minősége, növekszik a tömörség, sűrűbb lesz a pázsit. A sűrűbb hajtások vékonyabb és keskenyebb leveleket nevelnek, ami javítja a minőséget.

A nyírás idejét, gyakoriságát a fűvek fejlődési üteme határozza meg. Általános szabály, hogy a fű magasságának csak a 30%-át szabad eltávolítani, és csak olyan mértékig, hogy a nyírás után a fűszálon több levél is maradjon. Ez azt jelenti, hogy a 4 cm pázsit magasság biztosításához a gyepet a 6 cm magasság elérésekor nyírni kell. Ekkor a levágott száron még marad két-három megnyírt levél is esztétikailag szép megjelenését és zöld színét biztosítja. Ha a fű megnyúlik, akkor a levelek belenőnek a fűnyíró vágási magasságába és ezt követően levéltelen, szalmasárga tarlót kapunk, ami ez után beszárad. Az elpusztult hajtások szármagványait gyakori gyepszellőztető eljárással távolíthatjuk el. Az újra sarjadáshoz több idő kell, de ezt követően megszépülhet a pázsit. A fű magasságának egy harmadánál többet levágva a nyírás gyökérpusztulást okoz, ez pedig maga után vonja a pázsit pusztulását.

A fűnyíráshoz többféle GARDENA termék közül választhatunk, legyen az késes, damilos, akkus, vagy akár mechanikus fűnyíró eszköz.

A GARDENA a gyepápolási termékek innovatív szakértője, hiszen a termékek egyszerűen és könnyedén használhatóak.

A fűnyíró gépek közül választhatjuk a forgókéses kaszaserkezetű vagy a hengerkéses típusú egyaránt. A rotáció késes fűnyírók kaszaserkezete a pázsit fölött vízszintesen forognak és a magasabb fűvet is le tudják vágni. A kés forgó mozgása tépve vágja a fűvet, ami ha nem elég éles, akkor roncsolt végű leveleket eredményezhet. Vannak olyan gépek, amelyek ezen túlmenően még tovább aprítják a levágott fűvet és szétterítik a pázsit alá, mulcsoznak. Ezzel a módszerrel tápanyagot tartanak vissza a területen. A nitrogénnel jól ellátott gyepen természetes úton lebomlik, de a le nem bomlott szármagadékok esetén kell gyepszellőztetővel össze kell gyűjteni, vagy számolni kell a filcesedés okozta leromlás megjelenésével.

A hengerkéses fűnyírók ollószerűen vágják, a késhenger és az alsókés edzett, tapadásmentes nemesacélból készül, ami nagyon szép metszési felületet ad és a fűvek is jobban alkalmazkodnak hozzá. A levágható fű magassága behatárolt, a pázsit mélysége viszont az egy centiméteres határ alá is vihető. Előnye, hogy kézi meghajtású változata is beszerezhető, használata nem jár zajhatással és a fűnyírás akár testedzési programba is illeszthető.

A GARDENA elektromos vagy akkumulátoros **SUHANÓ** hengerkéses változatok ajánlhatóak a kerti pázsitok fenntartására.

3 Tápanyagellátás

A nagyobb díszértékű és igénybevételt is tűrő pázsitok általában igényesebbek a vízre és a tápanyagra. Fenntartásuk magasabb színvonala a nyíráson kívül a tápanyagpótlás szakszerűségében is megnyilvánul.

A tápanyagellátás minősége befolyásolja a pázsitgyep sűrűségét, levél színéződését, szárazság-, hő-, és nem utolsósorban igénybevétel tűrőképességét, betegség ellenállóságát, valamint a tápanyag túladagolásból eredő környezetszennyezését.

A tápanyag kijuttatása műtrágya formában történhet, ami lehet:

1. szemcsés – vízben azonnal oldódó (pl. SUBSTRAL Növényvarázs gyeprágya)
2. szabályozott tápanyag leadású (granulátum),
3. folyékony – öntöző vízzel permetezéssel juttatunk ki a gyepre.

3.1. A tápelemek

A **nitrogén** a fű legfontosabb tápanyaga. Elősegíti a gyakori vágások után a hajtások regenerálódását, a pázsit sűrűségének kialakulását, javítja és erősíti a fű zöld színét, javítja a gyeper szárazságtűrését. A nitrogén tartalmú műtrágyákat a hatóanyag hozzáférése szerint a következő csoportra oszthatjuk:

- vízdoldható gyors és lassú,
- szabályozott tápanyag leadású.

A vízdoldható nitrogén tartalmú műtrágyák jellemzője, hogy hatóanyaga:

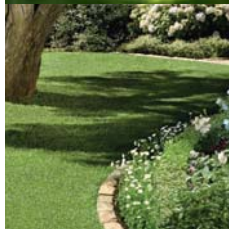
1. gyorsan felvehető a fűvek számára,
2. a talajból gyorsan ki- vagy elmosódhat,
3. a fű levelét megégetheti a rátapadó szemcse, ha nem kap idejében csapadékot,
4. kevésbé drágák,
5. a vegetációs időben gyakrabban, de kis adagokban alkalmazzák,
6. hajlamosak a talaj pH csökkentésére,
7. hűvös és meleg időjárás esetén is egyaránt jó hatékonyságúak.

Az ebbe a csoportba tartozó műtrágyák hatóanyag szerint a következők:

ammóniumnitrát $/\text{NH}_4\text{NO}_3/$, ammóniumszulfát $/(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4/$, kalcium nitrát $/\text{Ca}(\text{NO}_3)_2/$, kálium nitrát $/\text{KNO}_3/$, karbamid $/\text{CO}(\text{NH}_2)_2/$.

A lassú vagy szabályozott tápanyag leadású műtrágya-csoport jellemzője:

1. a talajtípus, hőmérséklet, levegő és vízellátási tényezők szabályozzák, hogy a hatóanyag milyen gyorsan válik elérhetővé a növények számára,
2. megbízhatóbb a folyamatos nitrogénforrás miatt,
3. közepes és alacsony vízben oldódás,
4. lassú a kimosódása, ezért a növény előbb tudja felvenni, mint ahogy kimosódhat,
5. ritkán égeti meg a pázsit levelét,

Tápanyagellátás

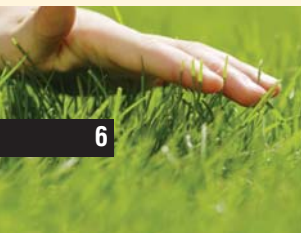
6. drágább a hagyományos műtrágyáknál,
7. biztonságos használat,
8. hűvös időjárás esetén nem elég hatékony,
9. folyamatos tápanyag-utánpótlás.

Ebbe a csoportba tartozó műtrágyák, mint a SUBSTRAL gyeprágya gyomirtóval, mohairtóval, vagy akár a Starter trágya, hosszúhatású tápanyag szolgáltató képességük révén a fű igénye szerint juttatják ki a tápanyagot.

A **foszfor** is nélkülözhetetlen makroelem a fűvek számára, ami nagyon sok növény-élettani folyamatban vesz részt. A foszfor a fiatal növényi részekben fordul elő nagyobb mértékben. A fűvek kevesebb foszfort vesznek fel, mint nitrogént vagy káliumot. A foszfor különösen létfontosságú a telepítés után a csíranövény növekedési és fejlődési állapotában. Stimulálja a gyökérvégződést, fejlődést és a bokrosodást, ezzel elősegíti a növény gyökérváltási időszakának sikeres túlélését. A meglévő gyepeken a foszforhiány csökkenti a hajtásképzést, a szár növekedési ütemét. A növények foszfátellátása szempontjából a legfontosabb, hogy a foszfátok a növények által könnyen felvehető legyenek. Az alkalmazható foszfor műtrágyák a Szuperfoszfát porított ($16-18\% P_2O_5$) és szemcsézett ($17-19\% P_2O_5$) alakban, a por alakú Nyerfoszfát ($30\% P_2O_5$), valamint különböző hatóanyag arányú N:P:K kevert és komplex műtrágyák.

A **kálium**, a nitrogéntől és a foszfortól eltérően, nem építőeleme a szerves anyagnak, mégis nélkülözhetetlen a növény növekedési és fejlődési folyamataiban. A pázsitgyep relatíve nagy mennyiséget igényel a káliumból, de csak a második helyen van a nitrogén után. A fiatal, növekedésben lévő hajtásrészek nagy mennyiséget tartalmaznak. Amennyiben a talajban bőségesen áll rendelkezésre kálium, a fű hajlamos többet tárolni belőle, mint ami az életfolyamataihoz szükséges. Ezt a fokozott felvevő képességet „luxusfogyasztásnak” is nevezik. A felvett kálium hajlamos a növényi részekből való kimosódásra, mivel ionos formában halmozódik fel a növényben.

A legtöbb K-műtrágya vízben oldódik, ezért ionjai gyorsan összekeverednek a talaj ionjaival. A leggyakoribb káli műtrágyák a klorid tartalmú kálisó, a KCl, ami $60\% K_2O$ hatóanyagot tartalmaz. Mivel a fűfélék nem klorid érzékenyek, ezért igen gyakran alkalmazott formátum a pázsitgyep termesztésben. A kénsavas káli vagy kálium-szulfát hatóanyaga 50% , olyan gyepeken javasolt az alkalmazása, ahol savanyító hatása pozitív irányban érvényesül, vagyis a talaj pH értéke magas, és a csökkentése kívánatos. Kálium túladagolásból eredő kár alig fordul elő, hacsak nem a sóhatás jelenik meg, mint károsító tényező. Fellelphet viszont az ion antagonizmusból eredő, közvetett kártételt okozó, magnézium és kalcium hiányt előidéző hatása, mint legismertebb tünet.

3.2. Műtrágya kijuttatás

A nitrogénellátás tervezésénél a gyorsan oldódó műtrágyákat (tápoldat vagy vízben oldódó kristályos szerkezetű műtrágya) több részletben megosztva, esetenként a gyepon kiváltott színhatás alakulásától függően javasolt kiadni.

A szabályozott tápanyag kijuttatását a termékmismeretében közölt javaslat szerint célszerű végrehajtani.

A nitrogén hiány első színeződés tünete a fű sárgulása. Ez elsősorban a gyors hatású műtrágyák nitrogén szintjének lecsökkenése után következik be. A kijuttatási hibák a pázsit foltos elszíneződésében jelentkeznek.

A műtrágyázáshoz különböző eszközöket használunk. A szerkezet lehet ejtve szóró vagy röpítő tárcsás megoldású. Mindkét megoldás gyakran alkalmazott módszer a kisebb felületek kézi kezelésénél is.

A GARDENA Comfort és Classic szórókocsik, a nagy rugalmasságú szóró henger, vagy akár a szórászélesség jelölő henger időtakarékos és praktikus szórást tesznek lehetővé.

A szóró gépek pontos beállítása fontos a műtrágya adag és a szórás átfedés szempontjából. A felesleges átfedés nitrogén hatóanyagból, pl. a többlet műtrágya miatt sötét, míg a kihagyott részek a tápanyaghiány miatt világos foltokat, csíkokat eredményeznek.

A kijuttatás ideje a műtrágyától is függ. A gyorshatásúakat megosztva, évi több adagban adjuk ki.

Magyarország legismertebb műtrágya családja a SUBSTRAL kitűnő minőségben kínálja a gyeplépcsőkhöz szükséges tápanyagutánpótlási megoldásokat.

Az egyenletes méretű granulátumok lehetővé teszik a gyeplépcső tápanyagellátását. Természetesen a SUBSTRAL gyeplépcsők felhasználási javaslata eltérő időintervallumokat követel, így pl.:

- Starter gyeplécsőt (NPK 18:22:5) áprilistól – szeptemberig,
- Hosszú hatású gyeplécsőt (NPK-22:5:10) márciustól – augusztusig,
- Őszi gyeplécsőt (NPK 16:0:16) augusztustól – októberig,
- Gyomirtós gyeplécsőt (NPK-22:5:5) márciustól – augusztusig,
- Mohairtós gyeplécsőt (NPK 18:0:0) márciustól – szeptemberig,
- Növényvarázs gyeplécsőt (NPK 30:10:10+ME) áprilistól – szeptemberig.

Tápanyagellátás

Termék	NPK	Jan.	Feb.	Már.	Ápr.	Máj.	Jún.	Júl.	Aug.	Szep.	Okt.
Start gyeprágya	18-22-5										
Hosszúhatású gyeprágya	22-5-5										
Őszi gyeprágya	16-0-16										
Gyeprágya gyomirtóval	22-5-5										
Gyeprágya mohairtóval	18-0-0										

Nézzük meg ezen műtrágyák néhány jellemzőjét, ezzel is segítve a választást.

A **Starter gyeprágya** foszforban gazdag, hosszú hatású műtrágya, melyet magvetés vagy gyepszőnyegezéskor ajánlatos használni. Hatástartama 100 nap.

A **hosszú hatású gyeprágya** elősegíti a gyeprnövények növekedését a nagymennyiségű nitrogén tartalmával. Finom szemcsés granulátum egyenletes tápanyagellátással. Hatástartama 100 nap.

Az **őszi kondicionáló gyeprágya** nagy nitrogéntartalma vassal és mangánnal van kiegészítve. A nitrogén mellett a kálium tartalma is jelentős, melynek a nyár végére leromlott pázsitok regenerálásában van jelentősége. Hatástartama 100 nap.

A **gyomirtós műtrágya** kiirtja a gyeprben megjelenő kétszikű gyomokat, természetesen a megfelelő és szakszerű gyeprfenntartás elengedhetetlen a későbbi gyomok megjelenésének elkerülése érdekében. Hatástartama 100 nap.

A **mohairtó műtrágya** vas-II-Szulfátot tartalmaz, így a gyeprben megjelenő moha kiirtására hivatott. A mohairtés és a gyepr trágyázása egyben oldható meg. Hatástartama 100 nap.

A **növényvarázs gyeprágya** kristályos formája vízben tökéletesen oldódik, mikroelemekkel kiegészítve segíti a gyeprnövények fejlődését. Használata egyszerű, ugyanis 5-6 alkalommal kell alkalmazni egy szezonban. Egy az egyben oldható, ami azt jelenti, hogy a 350 grammos kiszerezésű Növényvarázból 350 liter tápoldatot lehet készíteni, ez a rendkívüli gazdaságosságról árulkodik. Használatával gyors és látványos minőségjavulást érhetünk el, rövid hatástartam mellett.

4 Öntözés

Az öntözés nem egyszerűen víz kijuttatás. A gyeppel naponta 3-4 mm víz képes elpárologtatni négyzetméterenként. 1 kg szárazanyag képzéshez 800 liter vizet használ fel, amit a tápanyagellátás javításával csökkenteni lehet akár 400 literre is.

Az **öntözés vízadagját és gyakoriságát** a természetes talajadottságok is erősen meghatározzák. Homokos talajú gyeppel gyakrabban, 4-5 naponként kis 10-15 mm, a közép-kötött talajon 7-8 naponként 15-20 mm közepes, az agyagos, kötött talajokon telepített pázsitot pedig ritkán, 10-12 naponként 20-30 mm vízadaggal öntözzük. A fák árnyékában lévő pázsitoknak viszont vegyük figyelembe, hogy kétszer annyi vízre van szüksége. Ettől a gyakoriságtól eltérhetünk, vagy el kell térnünk, ha megjelennek a gyeppel a hervadás tünetek. Első tünet a fű lankadása, vagyis rálépve a lábnyomon a fű nem ugrik vissza. A következő fokozat a sötétzöld és a kékes színeződés megjelenése, viszont ezt már a barnulás, a kisülési állapot bekövetkezése követi.

Az **öntözési időpont** megválasztása legalább olyan fontos, mint a gyakoriság és a vízadag. Élettani szempontból a pázsitok öntözésére legmegfelelőbb időpont a hajnali, reggeli órákban van, amit 10 óráig be kell fejezni. Alacsony a párologás, nem lesz vízvesztés, és a fű napközben felszárad, ami kedvezőtlen feltételeket teremt a levélgomba betegséget okozó organizmusok számára.

A GARDENA öntözőberendezések teljes mértékben segítenek önnek, hogy meghatározott időpontokban kerüljön kijuttatásra a gyeppel számára szükséges vízmennyiség.

A GARDENA a legszélesebb szortimenttel van jelen a piacon a mobil öntözést tekintve, legyen akár CLASSIC, COMFORT vagy akár PREMIUM kategória.

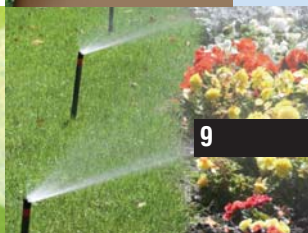
A csapra szerelhető vezérlési megoldások lehetővé teszik, az 1-2 körös öntözőrendszerek, AquaContour vagy akár a Micro Drip rendszerek működtetését.

A süllyesztett automata öntözőrendszerek professzionális technológiát nyújtanak, emellett egyszerű és áttekinthető a felépítésük, programozásuk és használatuk.

Az automata öntözés nagyfokú szabadságot biztosít, hiszen a szenzorok segítségével – eső és talajnedvesség érzékelő – a növény igényei szerint tudunk öntözni.

A földbe süllyesztett szórófejekkel a kívánt területet tudjuk öntözni, annak megfelelően, hogy milyen fekvésű vagy alakú a gyepterület.

Az öntözőrendszer tervezése és telepítése szakudást igényel. Természetesen ebben segítséget nyújt önnek a GARDENA. Kérjük, látogassa meg a www.gardena.hu vagy www.automataontozorendszer.hu weboldalunkat további információért.

5 Gyepszellőztetés és gyepszegély ápolás

A pázsit talaj felszínén és talajában egyaránt felszaporodik a szerves anyag, ami különböző problémák forrása lehet. A pázsit alkotó fűvek tövéből ún. filcréteget képeznek az elhalt fűszálak és a lehulló levelek rostos maradványai, vagy a fű között hagyott nyíradék el nem bomlott része. A 2-4 cm vastag filcréteg már zavarja az egészséges gyepterület feltételeinek biztosítását. Visszatartja a nedvességet, de hamar kiszárad és ezzel gátolja a fű növekedését. A lebomláshoz nitrogént von el, ami rontja a gyepterület színét. Egyedüli pozitív hatása lehet, ha a lebomlása közben a belőle kimosódó, feltáródó tápanyagok gazdagítják a gyepterület talaját, javítják tápanyag ellátását, de miután már zavaró tényezővé válik, el kell távolítani a fűből.

A másik szerves anyag felhalmozódási hely a gyepterület gyökérszintje, a gyepnemez. Ez a gyökerekkel átszőtt felső 5-10 cm vastagságú réteg meghatározó a gyepterület életfolyamataiban. A gyökér maradványok, amelyek az elhalt fűszálak talajban lévő gyökér részeitől képződnek, a talajlakó szervezetek tevékenységének hatására bomlanak le, ha rendelkezésre áll a szükséges nitrogén, mint bakteriális tápanyagforrás. A hatékony lebontási folyamatokhoz megfelelő szintű oxigénellátásra van szükség a talajban, ami a talaj ülepedettség, tömörödés miatt egyre csökken, ez pedig már nemcsak a lebontási folyamatokat, hanem a gyepterület feltételeit is csökkenti, ezért szükség van a talaj ilyen irányú kezelésére is.

A felszíni filcréteg eltávolításához a gereblyézési elven működő ápoló eszközre van szükség. A hagyományos gereblye vagy a drótfogó fűgereblye alkalmazása inkább a friss nyíradék összeszedésre és a gyepterületre hulló falevelek eltávolítására szolgál.

Igazán eredményes munkát kézi erővel, a **GARDENA combisystem** vágógereblye alkalmazásával érhetünk el. A vágó gereblyénél az ideális, egyenletes mélység biztosítására már a kerékkel szerelt kézi változat **GARDENA combisystem** levegőztető „**Boy**” is rendelkezésre áll. Ezek az eszközök a filc mellett a moha eltávolítására is alkalmasak.

A gyepszellőztetés ideje elvileg az év bármely szakában végezhető, de erős, a talajt is bolygató munkát ne végezzünk tavasszal, és nyáron. A megritkult gyepfoltokon és a felsértett talajon kikelnek az egyéves gyomok, közte a parlagfű is, ami ellen nem egyszerű védekezni. A legkedvezőbb időpont a filcréteg eltávolítására, a gyepfésűk alkalmazására, az őszi gyepszellőztetési időszak, szeptemberben, amikor az őszi hajtás növekedési feltételeit javíthatjuk a beavatkozással.

A gyepterület talajának felszíni rétegébe is belevágnak a mélyszellőztetők. A kés és a művelés mélysége állítható. A gyepterület talaj felszíni rétegéből az elszáradt tarack és fűcsomó ma-

Gyepszellőztetés és gyepszegély ápolás

radványokat szedi ki, miközben az élő tarackok elvágásával kihajtásra serkenti az alvórügyeket és fokozza a gyep besűrűsödését. A talaj erős bolygatása miatt a kezelés javasolt ideje a nyár vége és az őszi időszak. Eredményesen alkalmazható felülvetés előtt is a fűmagok talajba kerülésének elősegítésére.

A gyeplépcső teljes mélységében azonban nem levegőztet, nem lazít ez az eszköz sem, ezért alkalmazzuk a gyep levegőztető eszközöket a teljes gyeplépcső réteg átműveléséhez. A gyep levegőztető eszközök működhetnek tömör szőghöz hasonló fogakkal, és ezekkel szurkálják át a talajt 3-10 cm körüli mélységben.

A másik csoport eszközei, a keses gyeplépcsők függőlegesen átvágják a talajréteget és a benne lévő gyökereket, ami elősegíti a levegő bejutását a talajba ezzel javítva a szerves anyag feltáródást és a mélyebb gyökerezést, valamint a gyep sűrűsödését.

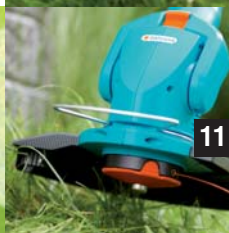
5.1. Gyepszegély ápolás

A szegélyvágás a gyepek fűnyíróval elérhetetlen területének ápolását jelenti. A nem téglalap alakú területeken, vagy éppen fák mellett, gyakori hogy a fűnyíró elhagyja a nyíratlan fűvet. Ilyenkor alkalmazzák a vízszintes irányú szegélyvágást. Erre alkalmasak a damilos és az akkumulátoros, nyéllel is ellátható szegélyvágók, amivel olyan kis helyek is elérhetők, pl. fák környéke, kúszó cserje, falak széle mentén, ahová a fűnyíró nem fér be. Ennek hiányában maradnak a rövid vagy hosszú nyelű kézi ollók. A gyeplépcsők szélénél az ágyások mentén a függőleges szegélyápolásra van igény.

A virágágyások, kerti utak mellett a függőleges gyepszegélyre rádől a fű, vagy ellapul a szegély és benő az ágyásba. Ez ellen a legjobb lehetőség a merev szegély beépítésével történő határolás, de ennek hiányában szegélyvágásra van szükség.

Tavasszal az első fűnyírás után vagy előtt kell elvégezni a föld szegély helyreállítását az ágyások, utak mentén, az erre a célra kialakított félhold alakú szegélyalakítóval. Ez a függőleges szegély természetesen a fűnyíróval nem járható, mert beomlana, így a megmaradó fűszálakat részben vízszintesen, részben függőlegesen, kell vágni minden alkalommal a nyírás után. A függőleges szegélyvágást ilyenkor az erre a célra kialakított kézi ollóval végezzük, pl. forgatható fejjű ollók, amivel vízszintesen és függőlegesen is vágathatunk. Ugyanerre alkalmas az akkumulátoros forgatható fejjű, nyeles szegélyvágó is.

A GARDENA AccuCut, SmallCut, EasyCut, ClassicCut, ClassicCut plus, ComfortCut, PowerCut, ProCut, damilos fűszegély nyírói, az akkumulátoros olló (Accu 60, 80, 100), lehetővé teszik a kerti tisztítási munkákat. Különösen alkalmasak a problémás helyeken, falak, lépcsők, kerítések mellett, fák és bokrok körüli szegélynyírásra.

Gyepszellőztetés és gyepszegély ápolás

KERTMÉRET			
S	M	L	XL
			
Gardena SmallCut 300	Gardena EasyCut 400	Gardena PowerCut 500	Gardena ProCut 800
			
Gardena AccuCut 400 Li	Gardena AccuCut 450i		Gardena ProCut 1000

6 A pázsitgyep növényvédelme

A pázsitok növényvédelmét a gyomok eltávolítása, a rovarok elleni védekezés és a levélgombák kártételének megakadályozása jelenti.

1. Gyomok elleni védekezés

Vannak évelő kétszikű gyomok, egyéves egyszikű, valamint széles levelű kétszikű gyomok. A leggyakoribb a fehér here. Ez egyben a gyep nitrogén ellátásának hiányosságát is jelzi. Az irtásukat megfelelő szintű nitrogén ellátással történő kiszorítással, vagy szelektív gyomirtó szerek alkalmazásával végezhetjük.

Vegyszeres gyomirtás: A szelektív szerek alkalmasak a más széles levelű gyomok, pl. százsorszép, útifű, cickafark, irtására is. Az engedélyezett szerek közül lehet választani, vagy forduljunk növényvédő szakemberhez, mert az alkalmazásuk feltételeit állami törvényerejű rendeletek szabályozzák.

Mechanikai védekezésről beszélünk, mikor a gyomokat gyökerestől távolítjuk el a gyepből. A különféle kieszedő eszközök vagy a kézzel történő gyomlálás vezethet megfelelő eredményre. A muhar félek ellen a szabályosan végzett fűnyírás a legjobb védekezés. A rendszertelenül és tarlóra vágott fűben a talaj felmelegszik, és utat enged az egyéves muharfélek csirázásnak és betelepülésének.

Az egészséges, rendszeresen ápoltt gyepnek természetes gyomelfolytató tulajdonsága van.

2. Rovarok elleni védekezés

A telepítéskor végzett talajfertőtlenítéssel kezdhető a védekezés. Később az álló gyepekben is ezeket javasolt alkalmazni. Engedélyezésük az előbbieken elmondottakhoz hasonló. A rovarok nemcsak a fűvet rágják ki, hanem a vakondnak is eleséget szolgáltatva, azok elszaporodását is elősegítik. Leggyakoribb rovar kártevők a cserebogár-pajor, lőtücsök, lószúnyog lárvá (szipoly), tücsök, szöcskék, sáskák, hangyák.

3. Levélbetegségek elleni védekezés

Tavasztól őszi fordulnak elő, de a globális felmelegedés okozta időjárási behatások alapján bármikor számíthatunk a megjelenésükre.

- **Szürke hópenész** (*Typhula incarnata*) és **Rózsaszín hópenész** (*Fusarium nivale*)

Tavaszi időszakra jellemző. Minden fűünk érzékeny rájuk. A pázsitot le kell takarítani a jéggé fagyott hótól, mert ez elősegíti a kialakulását. Tünete kör alakú szürke penészes és rózsaszín micéliumos penészes foltok formájában jelentkeznek.

A pázsitgyep növényvédelme

• **Helmintospóriumos betegségek**

Tavaszi végén, nyár elején és ősszel hűvös, csapadékos időben jelentkeznek. Elsősorban a réti perje és a csenkeszek érzékenyek rájuk, de megtalálhatóak az angol perjét és az egyenyári perjét fertőző változatok is. Az egyes változatai levél foltosodást, szár elhalást és gyökérrothadást okozhatnak. A kerti pázsitra nincs engedélyezett növényvédő szer.

• **A boszorkány kör**

Kalapos gombák a megjelenési tünete. A szerves anyag felhalmozódás teszi lehetővé a gyepekben való megjelenésüket. A gomba körök okozta szín elváltozást fokozott nitrogén ellátással szüntethetjük meg. Előfordulásuk gyakoribb a mulcszózó fűnyírók alkalmazása esetén.

• **Fuzáriumos betegségek**

A megbetegedések jele a gyűrű alakban kisárgult levél közepén zöld folttal. A csapadékos és meleg időben kedvez az elterjedésének. Tartsuk be a hajnali, kora reggeli öntözési időpontot, hogy mire a nap felmelegszik, megszáradjon a fű. Engedélyezett növényvédő szer nincs. Komoly probléma esetén szakemberhez kell fordulni.

• **Lisztharmat** (*Erysiphe graminis*)

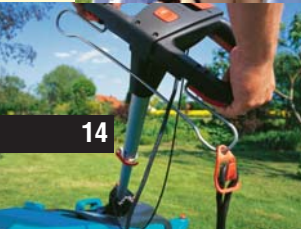
Nyár végén és kora ősszel találkozhatunk a lisztharmattal. Elsősorban a réti perje betegsége. Tünete: fehér színű, penészszerű, gombaszagú bevonat jelenik meg a levélen és a száron. Engedélyezett növényvédő szer jelenleg nincs forgalomban.

• **Rozsda** (*Puccinia* ssp).

Szintén nyár végén és kora ősszel találkozhatunk a rozsdával, amely erősen fertőzi a füveket. Tünete a poros, rozsdás színű bevonat a fű levelén. Jellemző, hogy amivel érintkezésbe kerül, azt vörös színűre színezi. Pázsitra engedélyezett növényvédő szer nincs forgalomban.

A hatékony és környezetkímélő növényvédelem érdekében, feltétlenül konzultáljon szakemberrel a különböző kezelések megkezdése előtt!

Összefoglaló

A GARDENA Gyepápolási Kisokos tanulmányozása, lehetővé tette az Ön számára a gyep-
pek igényeinek megismerését.

A víz kijuttatása még nem elegendő ahhoz, hogy tökéletes pázsitot érjünk el, ugyanis
egyéb tényező is befolyásolja a pázsit minőségét és habitusát, mint pl.: a tápanyag-
utánpótlás, a nyírás, a gypszellőztetés, a gypszegély ápolás, a növényvédelem, hiszen
ez egy komplex pázsitfenntartási programot jelent.

A tudatos és precíz ápolással, a kerti pázsitunk habitusát nagymértékben módosíthat-
juk, természetesen a rendszeresség és a gondos odafigyelés mellett.

A gépek műszaki állapotának ismerete elengedhetetlen és ez a későbbi pázsitfenntar-
tás minőségében fog meg nyilvánulni. A karbantartásra legjobb a téli időszak, hiszen
ilyenkor vegetációs munkákat nem igényel a pázsit. Fontos, hogy a karbantartás
minden egyes munkálat végeztével végbemenjen, legyen ez akár műtrágyaszórás, nyí-
rás, öntözésnél a szűrők vagy akár a gypszellőztető hengerek, stb. tisztítása.

A legfontosabb ápolási tényezők egyike a növényvédelem, hiszen a levélbetegségekre
soha nem lehet teljesen felkészülni. Természetesen mindig kérjük szakember köz-
reműködését!

A minden igényt kielégítő pázsitgyep az ápolási teendők figyelembe vételével és szak-
szerű betartásával könnyedén elérhető és méltán büszkélkedhetünk a környék legszebb
pázsitjával.

**Ha a kerti pázsit fenntartásával nehezen boldogul, vagy bizonytalan, segít
önnek a GARDENA. Írjon bizalommal a gyeptanacsadas@husqvarna.hu
e-mail címre, a GARDENA szakembere segít önnek a probléma megoldá-
sában.**

Az évszakoknak megfelelő pázsítápolás munkafolyamatai és eszközei

MUNKAFOLYAMAT	MEGNEVEZÉS
TAVASZ	
Falevelek összegyűjtése	GARDENA lombseprű, kerti kesztyű
	GARDENA kerti kocsi
Díszfák ágainak eltávolítása	GARDENA metszőollók, kerti kesztyű
	GARDENA kerti aprító
Gyepszegélyápolás	GARDENA fűszegélynyeső, kerti kesztyű
Gyepszellőztetés	GARDENA gyepszellőztetők • <i>Rugós és késése típus</i>
Tápanyag utánpótlás	GARDENA szórókocsi • <i>SUBSTRAL hosszú hatású gyeprágya</i>
	GARDENA kerti kesztyű
Gyomok elleni védekezés	GARDENA szórókocsi • <i>SUBSTRAL gyomirtós gyeprágya</i>
	GARDENA kerti kesztyű
Öntözőrendszerek beüzemelése, öntözés	GARDENA öntözőrendszerek • <i>Szórófejek ellenőrzése, vezérlés tesztelése, szenzorok tisztítása</i>
Növényvédelem	GARDENA nyomáspertmetezők • <i>Szürke és rózsaszín hópenész</i> • <i>Helmintospóriumos betegségek</i>
	GARDENA kerti kesztyű

Az évszakoknak megfelelő pázsítápolás munkafolyamatai és eszközei

MUNKAFOLYAMAT	MEGNEVEZÉS
NYÁR	
Tápanyag utánpótlás (igény szerint)	GARDENA szórókocskik • <i>SUBSTRAL hosszú hatású gyeprágya</i>
	GARDENA kerti kesztyű
Öntözés	GARDENA öntöző rendszerek
Fűnyírás	GARDENA fűnyírók • <i>Henger vagy rotációs késes</i>
Gyepszellőztetés	GARDENA gyepszellőztetők • <i>Rugós típus</i>
	Növénymaradványok összegyűjtése, GARDENA gereblye, kesztyű
Növényvédelem	GARDENA nyomáspertemetzők • <i>Helmintospóriumos és fuzárium</i> • <i>Lisztharmat és rozstda</i>
ŐSZ	
Tápanyag utánpótlás	GARDENA szórókocskik • <i>SUBSTRAL őszi kondicionáló gyeprágya</i>
	GARDENA kerti kesztyű
Öntözés (időjárás függő)	GARDENA öntözőrendszerek
Fűnyírás (időjárás függő)	GARDENA fűnyírók • <i>Henger vagy rotációs késes</i>
Gyepszellőztetés	GARDENA gyepszellőztetők • <i>Rugós vagy késes típus</i>
Növényvédelem	GARDENA nyomáspertemetzők • <i>Lisztharmat és rozstda</i>
	GARDENA kerti kesztyű
Avar összegyűjtése	GARDENA lombseprű, kerti kesztyű,
	GARDENA kerti kocsi
Öntözőrendszer víztelenítése	Automatikus ürítés vagy sűrített levegő
TÉL	
Gyepápolás gépeinek a karbantartása	Szakszervíz
A pázsiton jéggé fagyott hó eltávolítása	Hólapát

**HUSQVARNA
Magyarország Kft.**
1044 Budapest,
Ezred u. 1-3.

www.gardena.hu

Felelős szerkesztő:

Tóth László, Profesionális öntözés- és téctechnika,
értékesítési vezető

Nagy Annamária, marketing

A nyomdai hibákért felelősséget nem vállalunk.

Közreműködő szakértők:

Dr. Szemán László, Szent István Egyetem,
Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar

György Attila, agrármérnök

Kéki Ágnes, Scotts Cellaflor HGmbH

Az információkat legjobb tudásunk és értesítéseink
szerint használtuk fel. © GARDENA 2009

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás, a mű
bővített, illetve rövidített változata kiadásának jogát is.
A kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül sem a teljes mű,
sem annak része semmilyen formában nem sokszorosítható.

